

Világszerte egymillió faj áll a kihalás szélén

Az emberi szervezetre is károsak lehetnek az invazív fajok

Tavasszal az ültetések időszakában fontos odafigyelni arra, hogy ne telepítsünk invazív fajokat a kertünkbe és környezetünkbe. Ezek ugyanis komoly veszélyt jelentenek a helyi ökoszisztémákra, mivel gyors terjedésükkel kiszorítják az őshonos növény- és állatfajokat. Európában jelenleg 1677 veszélyeztetett faj áll védelem alatt, miközben az invazív fajok egyre nagyobb területet hódítanak meg. Az őshonos fák több mint felét, a vadon termő növények 16%-át és a gyógynövényeink legalább 2%-át fenyegeti a kipusztulás veszélye miattuk. Világszerte egymillió faj áll a kihalás szélén – és ha nem változtatunk, sokuk néhány évtizeden belül eltűnhet.

Az inváziós fajok olyan idegen eredetű növények és állatok, amelyek egy adott területen természetes ellenség híján gyorsan szaporodnak és elnyomják az őshonos fajokat. A folyamat súlyosan károsíthatja az ökoszisztémát, csökkentheti a biológiai sokféleséget és akár gazdasági károkat is okozhat, például az erdészetben vagy a mezőgazdaságban. Egyes fajok komoly egészségügyi problémákat is okozhatnak: allergiát válthatnak ki, vagy mérgező anyagokat tartalmazhatnak, amelyek az emberi és állati szervezetre egyaránt károsak. Az őshonos növények visszaszorulása hatással lehet a beporzó rovarokra, a talaj minőségére, sőt az erdős területek természetes regenerációjára is. Mindezek miatt kiemelten fontos, hogy odafigyeljünk az invazív fajok terjedésére, és aktívan keressük azokat a megoldásokat, amelyekkel visszaszoríthatjuk őket.

Európában az elmúlt években drámai mértékben csökkent a biodiverzitás, ami komoly aggodalomra ad okot a természetvédelmi szakemberek körében. A Természetvédelmi Világszövetség nyilvántartása szerint 2015 óta 36 faj halt ki a kontinensen, köztük számos édesvízi hal, puhatestű, csiga, valamint a Pensée de Cry nevű ibolya. Az élőhelyek zsugorodása, az intenzív mezőgazdasági gyakorlatok, a klímaváltozás és az invazív fajok terjedése mind hozzájárulnak ehhez a veszteséghez.

Az Európai Unió területének legalább 30%-át védetté kellene nyilvánítani annak érdekében, hogy a veszélyeztetett fajok számára biztosítani lehessen a megfelelő életteret. A szakértők és a bolygónk állapotának monitorozásával foglalkozó szervezetek szerint már öt évvel ezelőtt, a Földön élő mintegy 8 millió fajból egymilliót fenyegetett a kihalás, és sokukat néhány évtizeden belül végveszély fenyegeti.

A Természetvédelmi Világszövetség adatai alapján Európában a 15 060 becsült faj közül legalább 1 677 van a kihalás szélén. Az őshonos fák több mint fele veszélyeztetett, a vadon termő növények 16%-át és a gyógynövényeink legalább 2%-át fenyegeti a kipusztulás. Ezek az adatok egyértelműen rávilágítanak arra, hogy sürgős intézkedésekre van szükség a biológiai sokféleség megőrzése érdekében.

Az európai kontinensen több mint 12 000 idegenhonos faj található, melyek közül 10–15% inváziós fajként van nyilvántartva. Magyarországon is számos példát találunk erre: az Alföldön rendkívül elterjedt a fehér akác, amely kiszorítja az őshonos növényzetet, míg a zöld juhar főként folyóparti és mocsári élőhelyeken terjed, veszélyeztetve az ott élő természetes fajokat. A bíbor nebáncsvirág főként ártéri erdőkben és nedves parlagokon okoz problémát, mivel gyors terjedése miatt az őshonos növényközösségek kiszorulnak.

A vízi ökoszisztémákat sem kerülik el az inváziós fajok. Az ezüstkárász az egyik legelterjedtebb invazív halfaj Magyarországon, amely agresszív terjedésével kiszorítja az őshonos pontyféléket. A Balaton környékén a kínai razbóra és a naphal is jelentős problémát okoz, ugyanis veszélyeztetik az őshonos halállományt. A harlekinkatica ökológiai hatása szintén drámai, hiszen az ázsiai eredetű faj

már Magyarországon is elterjedt, és jelentős veszélyt jelent a helyi katicafajokra.

Az Európai Éghajlati Paktum nagykövetein keresztül szeretné felhívni a figyelmet a környezetvédelem egyes témáira és az egyéni cselekvések fontosságára: az invazív fajoknak a visszaszorítása, kordában tartása és az őshonos fajok védelme is közös felelősségünk, amelyhez tudatos döntésekkel és fenntartható megoldásokkal mindannyian hozzájárulhatunk. A szakemberek szerint viszont nem az irtás, hanem az invazív növények kordában tartása és a megfelelő helyettesítése jelenti a legjobb megoldást.

„Ahhoz, hogy megértsük az invazív fajokkal kapcsolatos probléma gyökerét, fontos tudnunk, hogy önmagában az idegenhonosság ténye nem feltétlenül jelenti azt, hogy egy faj invazívvá válik, ugyanis ahhoz, hogy hazai körülmények között is életképes legyen, számos feltételnek kell teljesülnie. És ha még sikerül is megtelepednie, szüksége van a gyors szaporodóképességre, a tág toleranciahatárookra és a jó versenyképességre ahhoz, hogy más fajokat elnyomva teret szerezzen magának. Ettől függetlenül mielőtt bármilyen növényt elültetünk, elengedhetetlen alaposan utánajárni annak, hogy az milyen hatást gyakorol a hazai ökoszisztémára. Ismerni kell telepítésének és termesztésének feltételeit, valamint azt is, hogy miként lehet ellenőrzés alatt tartani, hogy ne veszélyeztesse a természetes ökoszisztémákat, és az azok fennmaradásában fontos szerepet játszó őshonos fajokat.” – mondta Amrein Tamásné Miskolczi Boglárka, ökoszisztéma-kutató, a madár-ember kooperációs rendszerek szakértője, az Európai Éghajlati Paktum nagykövete.

A tudatos vásárlás és a fenntartható kerttervezés kulcsfontosságú a biodiverzitás megőrzésében. Érdemes támogatni azokat a természetvédelmi kezdeményezéseket, amelyek az invazív fajok kordában tartására törekednek, valamint figyelni arra, hogy házikedvenceink – különösen, ha nem őshonos fajokról van szó – ne kerüljenek ki a természetbe, ahol tovább növelhetik a problémát.

Sajtókapcsolat:

- Magócsi Anikó, senior PR-menedzser
- Mitte Communications
- magocsi@mittecomm.com

Eredeti tartalom: Európai Éghajlati Paktum

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/21235/vilagszerte-egymillio-faj-all-a-kihalas-szelen/>